

Lo Catalanista

Diari defensor dels interessos morals y materials de Catalunya

La correspondencia al Director. | Los originals no 's tornan

Direcció y Redacció: CALDERON, 36

Administració: PLASSA Sant ROCH, 11

Representació Administrativa á Barcelona

Llibreria de Alvar Verdaguer Rambla Mitj, 5

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Sabadell.	4 rals al mes.
Fora.	14 » trimestre
Un número sol.	5 céntims.
Anuncis á preus convencionals.	

SE VEN la FLECA del carrer de Gracia n.º 29 (per retirar-se, l' actual duenyo, del negoci).

Lo regionalisme y Castelar

(Acabament).

Y si aixó va passar en 1858, ¿qué hauria de dir avuy Castelar si volgués jutjar ab sa potentia inteligencia los efectos dolents de las lleys centralisadoras y los del *caciquisme* per aquestas mateixas lleys creat? ¿Qué hauria de dir, entre altres de las vigents lleys d' obras públicas, en conseqüencia de quina las construccions mes necessarias dels pobles los hi eternisan, encare que las paguin aquestos, ó bé s' espera la seva concessió com una mercé del poder?..... Pero seguim lo que Castelar á continuació exposa:

«Nosaltres—afegeix—treuriam del govern tants mals de cap. L' hi «deixariam lo nomenament dels empleats de la *Nació* dintre de determi-
«nadas reglas y fariam inamovibles los empleats. Aixís moririan per un
«cantó, lo despotisme de l'administració, y per l' altre, la inseguritat dels
«administrats. A la provincia li donariam la facultat de nomenarse 'ls
«empleats seus, dintre també de lleys particulars pera que poguessin per
«sí sols administrarse los seus interessos. Al Municipi l' hi deixariam la
«mateixa llibertat per poguense administrar los seus interessos locals.
«Aixó succeeix en nostra patria, aixó passa en las provincias bascas.
«La llibertat es l' ànima d' aquells pobles. Lo pare ho traspassa á lo seu
«fill com herencia sagrada. Dessobre aquellas lleys hi sura l' esperit de
«mils generacions que las han sagelladas ab la seva sanch. Dessota l' ar-

«bre que 's nodreix ab las sendras dels bascongats, juran tots la santa llibertat. La mare ensenya al seu noy á parlar ab fé y amor de las sagradas llibertats; lo vellet esplica als jovensans los sacrificis fets en pró de la llibertat y 'ls hi ensenya que cada pedra es com un túnel, cada llenca de terra es un camp sant, cada montanya una barricada inespugnable quinas pedras s' aixecan sense tocarlas contra 'ls enemichs de las llibertats bascongadas. Lo poble 's fa 'l govern, es á dir, lo quefe de la familia. Lo govern que tots han nombrat es com lo pare vell y venerable á qui tots respectan y que á tots beneheix. La administració es á las sevas mans beneficiosa al patricis. Aquest govern nascut de las entranyas del poble promou 'ls interessos de tots, volca los erms incults, obra en las montanyas, en los corriols, arran dels espahordidors espedats, magnífichs y esbarjosos terra-plens. La seva administració es breua, senzilla, estalviadora, porque *felissos los pobles que dirigeixen ells mateixos los seus interessos. Per organisar ab armonia l' Estat, pera que tota activitat s' esmersi y no 's perdi. demaném la descentralisació administrativa. No volém que 'ls Ajuntaments donguin compte de la yestió dels seus negocis al Govern sino als pobles que 'ls han nombrat. No volém que 'ls pressupostos municipals sigan fets pel Govern sino pels pobles. No volém que la promoció dels interessos locals depengui del Govern sino dels Ajuntaments. No volém matar la vida muncipal, porque sense vida municipal no hi ha dignitat, no hi ha llibertat possible en los pobles.*»

Segueix després un trós de boniquíssima eloqüencia cantant las glorias del Municipi y acaba aixís: «Las conseqüencias administrativas del nostre sistema son á un mateix temps racionales é históricas; d' un cantó esguardan la ciencia y per l' altre á nostras venerandas tradicions.»

Passa desseguida á enrahonar de las conseqüencias económicas de la democracia y servintli de tema las paraulas del ilustre gallego En Gabriel Rodriguez «La llibertat es barata, esser lliure es lo que menys costa», afegeix:

«Res hi ha que exigeixi mes grosos sacrificis que la tiranía, porque aquesta necessita per organisarse y subsistir, d' una forsa inmensa que ella no té y que te de pendre per lo tant dels individuos de la societat. «Y en efecte, *lo govern panteista qu' ompla tota la societat*, diu val patrici, jo pensaré per tú, donam diners per grans Academies, pera mantenir los sabis, jo 't procuraré jochs, teatros, espectacles; donam diners pera pagar als artistas; jo 't seré comerciant, donam diners pera las mevas industrias; jo 't donaré tabaco que fumas, la sal necessaria al teu cos, pero donam diners pera satisfer aquestas necessitats; jo nombraré fins als peons dels camins; fins los gurdas rurals, fins los serenos, per medi dels meus corregidors, pero donam diners; jo protegiré la teva industria, privaré de que vingan géneros estranys, pero donam diners; jo seré fins jugador si es precis, pero donam diners pera la rifa, y com que 'n necessito molts de diners, imposaré contribucions sobre tot, sobre 'l trós de

«pá que menjas, sobre 'l ví, sobre 'l' aygua que beus; y si cap vegada
«m veig atrapat n' imposaré fins sobre 'l' ayre que respíra». Lo govern
«democrátich, lliurant al Estat de tantas y tantas obligacions inútils y
«deixant ample espay á la iniciativa individual, disminuirá 'l pressupost
«y se'lla el govern barato.»

Tot aixó ensenyaba Castelar ab inimitable eloqüència als espanyols
en 1858. Y veritat que, ab lleugers afegiments y variants, aquesta fór-
mula de la democràcia es gayrebe la mateixa que defensém los regiona-
listas?

Perque nosaltres, dintre del nostre sistema de govern, també tenim
solucions administratives y econòmicas, y ab lo desitj verdader de res-
taurar la Pàtria y de desfer aquest Estat panteista que ompla tota la so-
cietat y tot ho xucla y ho malmet; nosaltres també volem:

Respecte sério á las venerandas tradicions dels nostres avis. Respecte
sério á las bonas costums, drets y llibertats dels municipis y regions.
Descentralisació administrativa y econòmica pera que 'ls municipis si-
gan autònoms y pugan garantir 'l' autonomia al patrici, perque sempre
ha sigut lo municipi la salvaguarda de las llibertats. Separació absoluta
de la administració y de la política perque aquesta no destrueixi aque-
lla convertintla en instrument pera 'ls seus fins. Y com á resultat de tot
aixó que 'l' Estat espanyol siga perpétuament grant y potent, constituït
per la perfecta armonia de tots los seus pobles y regions, lligats per in-
dissolubles vincles de rassa, de tradició y d' historia.

Y no dihém mes per avuy, perque 'ns manca espay y resta encare
molt per afegí á lo consignat en aquestas ratllas.

SALVADOR GOLFE.

(De «La Revista Gallega»).

SECCIÓ RELIGIOSA

SANTS D' AVUY.—Pau y Epafroditas bisbes; Octavià Arcedià y mils de martres á
Cartago, Benviugut y Deogracias bisbes; Santas Calinica y Bassilisa, mart; Lea y Cate-
rina viuda.

Sant Deogracias fou bisbe de Cartago en temps del emperador Valentinià III y
quant los Alarbs del Septentrion invadiren 'l' Africa y la Europa, sa caritat pels preso-
ners europeus conduhíts á Cartago no tenia limits y rendit de fatiga cuidant y atenent
tantas y tan innumerables misèrias morí santament essent verament anyorat y plorat no
sols pels presoners romans sinó per tota la ciutat de Cartago.

PARROQUIA DE SANT FELIU.—Missas per Teresa Buxeda; Joan Gorina Borrell;
Eusebi Verdiell y Joseph Altayó y Durán.

PARROQUIA DE LA CONCEPCIO.—Missas per Joan Sanmiquel, y Pau Pascual y
Massagué.

Notas oficiales

ALCALDIA CONSTITUCIONAL DE SABADELL

Aquest Ajuntament en sessió celebrada lo dia 15 dels corrents acorda

tablir en los locals que á continuació se expresan las mesas electorals
ra las eleccions de Diputats á Corts que deuen tenir lloch lo dia 20 del
rent:

- Districte primer.* — Secció 1.ª carrer de Gracia, núm. 50.
 » 2.ª carrer de la Estrella, núm. 98.
 » 3.ª sala del Ajuntament.
Districte segon. — Secció 1.ª carrer del Mitjdia, núm. 6.
 » 2.ª carrer del Sol, núm. 84.
 » 3.ª carrer Latorre, núm. 25.
Districte tercer. — Secció 1.ª carrer de S. Francisco, núm. 25.
 » 2.ª carrer de las Paus, núm. 73.
 » 3.ª carrer de la Salud, núm. 128.
Districte quart. — Secció 1.ª carrer de Sant Joseph, núm. 44.
 » 2.ª carrer de la Concepció, núm. 20.
Districte quint. — Secció 1.ª carrer de Lacy, núm. 26.
 » 2.ª carrer de Borrell, núm. 10.

Lo que 's fá públich cumplint lo previngut per lo art. 45 de la Lley.
Sabadell 17 Mars de 1898.—*Lo Alcalde*, Joseph A. Planas.

En lo Registre Civil d' aquesta ciutat s' han fet las següents inscrip-
ons durant los dias 19, 20 y 21.

Defuncions: Rosa Argemí Soler, viuda, 58 anys.—Emili Lladó Juliá,
nter, 22 anys.—Mercés Rodriguez Reig, 3 anys.—Joaquim Buxó Antich,
5 mesos.

Naixements: Maria de las Mercés Hutesá Costajussá.—Josepha Sa-
s Sallarés.—Joaquima Arderius Taché.—Rosa Salomó Gasó.—Rosa Nie-
a Muñoz.—Fernando Madriles Prat.—Erminia Avellaneda Orta.

Matrimonis: Vicents Cladellas Costajusá ab Antonia Vila Busquets.
-Ramon Marcet Bosch ab Josepha Cusó Pelegri.—Joseph Clemente Por-
ar ab Rosa Casanovas Carsellé.—Isidro Camps Escalé ab Dolors Pámias
lemany.—Esteve Font Durán ab Rosa Salvans Tiana.—Ramon Mir
allart ab Raimunda Güell Aguilera.—Isidro Grané Ximenes.—Sebastiá
omenech Jó ab Josepha Pujolá Babot.

CAIXA D' ESTALVIS DE SABADELL

Han ingressat ab fetxa d' aquest dia 4386 pessetas, procedents de
l'imposicions, essent 7 lo número de nous imponents.

S' han retornat 3.564'80 ptas á petició de 16 interessats.

Sabadell 20 Mars de 1898.—*Lo Director*, Pau Gambús.

NOVAS

Lo passat diumenge tingué lloch á Piera lo *meeting* de propaganda á
vor del distingit company de causa don Joan J. Permanyer, candidat
era 'l districte de Vilafranca.

Assistiren al acte representants de distintes societats y periódichs catalanistas y gran concurrència d' electors de Piera y barriadas anexas a dita important vila. Ocuparen la presidencia distingidas personalitats de la població y 'ls representants del catalanisme. Obert l' acte pel president lo reputat metge de Piera senyor Carles, feren ús de la paraula per part dels representants de la Associació Popular Regionalista, Centre Català de Sabadell, LO CATALANISTA y la Unió Catalanista, exposant los motius qu' havian induhit als valents companys de Vilafranca á presentar la candidatura del integerrim Permanyer. Manifestaren al poble allí congregat la necessitat de sortir de la estúpida indiferència actual que ha fet possible los desgavells del centralisme, exhortantlo á batre's dintre la legalitat, ab la caciqueria insolent que s' ha ensenyorit d' una manera escandalosa de tots los pobles de la terra catalana. Donaren á conèixer los principals fonaments en que descansa nostre programa, excitantlos pera que ab totes las seuas forsas treballin pera 'l triomf de la veritat y la justícia, no deixantse trepitjar per los lladres electorals que 'l caciquisme engendra.

No cal dir que las valentas y entussiasas paraulas de nostres companys foren acullidas ab grans aplausos, ya que, malgrat la apatía que domina avuy en totes las classes socials, sempre la veu honrada de la Patria, troba eco simpátich en lo cor del nostre poble.

En resúm; que l' acte de Piera haurá servit admirablement pera fer comprendre als bons fills d' aquella comarca la diferencia que va entre 'ls que s' amparan de las influencias oficials, del poderiu del càcich, de las tupinadas escandalosas, ó 'ls que perseguint uns nobles ideals se llen-san ab entussiasme á la regeneració de Catalunya. No duptém que aquella comarca respondrà dignament á la patriòtica crida y sabrá ferse respectar dels que acostuman á faltar als manaments de la lley de Deu de la manera mes escandalosa. Aquesta confiança ens enduguerem lo passat diumenge al veurer y sentir de boca d' aquells pageses rebrotar l' esperit catalanesch qu' ha de regenerarnos y que tant hermosament manifestavan despedintnos á la Estació en mitj de grans mostras d' afecte una gentada inmensa.

Diumenge recorregueren los carrers de nostra ciutat una comissió de la benemerita institució de la Creu-roja acompanyats de la banda de la casa de Caritat de Barcelona demanant ausilis pera los malalts y ferits de las guerras de Cuba y Filipinas que estant á son cuidado.

Creyém que la qüestació los haurá donat bons resultats, puig la caritat de nostre poble es inagotable, pero lo cor s' entristeix de pena y la fúria de la indignació puja á la cara al contemplar aytals espectacles. Per que los digníssims membres de la Creu-roja tenen de demanar almyona? No tenen los governs centralistas tota la culpa d' aytals guerras? ¿No va fer lo Estat un emprèstit pera fer malmetre á tants jovens com avuy tenen d' estar al amparo de la Creu-roja? ¿No váren contribuir

molts capitalistes a cubrir dit emprèstic sens mirar si aquestes guerres eren justes o injustes no mes que per que cubrint son egoisme ab un acte que anomenava patriòtic realitzant un negoci segur del set per cent? no contribuïren ells a fer malmetre tants infelissos? Y tots aquells que acompanyaban als joves al matadero ab la ridícula marxa de Cádiz y 'ls regalavan paquets de cigarrillos, no 'ls sobraven també temps y diners pera empenyer lo jovent català al precipici?

Si la institució de la Creu-roja aixís com es una institució de caritat cristiana siguiés un tribunal de Justícia en lloch de anar a demanar socors al poble per sos ferits y malalts, reclamaria los fondos necessaris pera sa subsistència primer als causants directes d' aquestes malehides guerres que no son altres que tots los prohoms de tots los partits polítics centralistas quins han donat pavul al orgull castellà que ab son esperit absorbent ha llenzat als habitants de las colonias a la rebelió; després los exigiria de tots quins contribuïren al emprèstic nacional, puig ja que sos diners han servit pera esguerrar al jovent, siguin sos diners també quins los sostinguin, y finalment los exigiria de tants y tants periodistas mercaders y tants patriòtics de café quins feyan admosfera y contribuïan a tantes desgracias.

Pero la Creu-roja es cristiana y no es de la magistratura, recull als fills del poble y al poble s' dirigeix demanant ajuda; en lloch de demanar justícia, puig la justícia a la terra no existeix, busca recursos per sos ferits y deixa lo demás a la justícia Divina. Si los causants de tantes desgracias abandonan avuy als desgraciats, lo crim es horrendo y son compte donar a Deu; entre tant lo poble paga y gemega y mort y plora, la Creu-roja capta d' ell y per ell y cuida sos fills malmesos y aixuga sas llagrimas. Ben haja la Creu-roja!

En lo reconeixement facultatiu verificat darrerament al Hospital militar de Barcelona fou declarat inútil pera 'l servey en Jaume Espadaler y Martori d' aquesta ciutat.

Lo propinent divendres diada de la Verge l' Associació de Catòlics l' aquesta ciutat, celebrarà sa comunió general de Reglament en la parroquia de St. Feliu a dos quarts de vuit del matí. Farà la plática preparatoria lo Rvnt. Dr. D. Feliu Sardá y Salvany consiliari de l' Academia Catòlica.

L' Associació de Catòlics convida a tan religió acte a totas las demás societats y es de esperar que dita comunió serà molt concorreguda ladas las corrents d' amistat y germanó que uneixen a dita societat ab as demás y particularment ab l' Academia Catòlica.

Lo propinent dissapte a las set del vespre se comensará ab tota solemnitat en la parroquia de S. Feliu lo septenari dels Dolors, predicant lo locuent patriòtic orador Rvnt. P. Antoni Medina, Religió Fran-

ciscá. Cada dia será á la mateixa hora menos lo diumenge en que será á las quatre després de la Corona.

La justa fama de distingit orador que gosa lo P. Medina creyém que farà omplir de gom á gom las naus de la Paroquial de St. Feliu.

En lo Butlletí dels Somatent *Paz y Tregua* lo Sr. Comandant General D. Pelayo Fontseré recorda l' acort de la Comissió organitzadora de 14 de Mars de 1896 segons lo quin quedan suspesos los Somatents en lo exercici de sas funcions no podent, desde tres dias avans y fins tres dias passat lo periodo electoral convocarsels á cap reunió parcial ni total ni prestar cap servey preventiu escepte en cas d' extrema necessitat ó conflicte gravíssim en qual cas tindrán precisament de reunir-se al toch de campana.

Los cabos é individuos del Somatent podrant lliurement fer us de son vot pero no poden fer us de la influencia que pugui donarlis son carrech en lo Somatent. Finalment recomana lo General que los que perteneixen al Somatent han de procurar ser com l' espill net y sens taca en que puguin enmirallarse sos conciutadans á fi de que l' Institució tinga la forsa moral que necessita.

Se reparteixen unas petitas fullas tituladas *Biblia Popular ó Fullas de Sagrada Escripura*, compostas per lo ilustrat é infatigable sacerdot mossen Gayetá Soler. Per la forma en que estan presentadas y repartintse setmanalment al preu d' una pesseta lo cent pòdrian fer molt de bé á nostre poble, puig es un medi sencill de escampar la llevar de la paraula de Deu.

Aquest es l' objecte que 's proposa nostre bon amich mossen Soler y creyém que si ditas fullas troban l' acullida qu' es mereixen de totas las personas que podrian contribuir á tan relligiosa obra comprantne algun centenar y repartirlas entre sos amichs y coneguts y 'ls fabricants á sos obrers se lograria tan laudable proposit com es la instrucció relligiosa á nostre poble del que desgraciadament n' está tan faltat.

Ab ditas fullas de mica en mica s' entraria en coneixement de las Sagradas Escripuras, puig segons manifesta son autor, en ellas no se hi sentirá paraula d' home; tot son treball se reduhirá al de mosaíste qui ab pedres diverses fa lo dibuix de son mosaich; es á dir mossen Soler no farà altre cosa que reproduhir la paraula de Deu al alcans del poble y en nostre idioma catalá.

Molt encertat es son últim parrafo dirigit al públich y que reproduhim ab molt gust. «Escampém tots exa llevar santa (la paraula Divina) y fem que germine en lo cor del poble fiel, á fi de que un dia puguém llevar forment de vida eterna.»

Avuy deu celebrar sessió de primera convocatòria nostre Ajuntament.

Las funciones teatrals que 's donaren las pasadas festas de S. Joseph, en los dístints teatros d' aquesta ciutat, se vegeren molt concorregudas per distingit públich.

La Congregació del Sant Cristó de la Bona Mort de la Parroquia de la Puríssima Concepció ha nombrat pendonista de la professó del *Via-Crucis* que si Deu ho vol, tindrà lloch lo vinent diumenge á las 6 de la tarde, á nostre bon amic don Feliu Ustrell y Casanovas qui s' ha dignat enviarnos una atenta invitació redactada en nostra estimada llengua catalana.

Agrahim la deferencia y no duptém que donadas sas moltas simpatias se veurá molt ben acompanyat en la honrosa comanda que li ha sigut confida.

Lo Gremi de Fabricants ha comensat ja sos travalls pera l' arreglo dels preus de la má d' obra, verificant reunions de fabricants pera arribar á una inteligencia entre tots al objecte de que siga aviat un fet la tan desitjada normalisació del treball industrial en aquesta ciutat.

Será probable que dintre pochi dias se donguin algunas sessions del *Cinematógrafo y Cuadros disolventes* en lo teatro Principal.

TELEGRAMAS

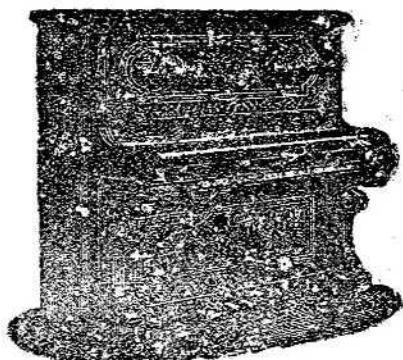
Madrid, 2', 5 t.—En lo sorteix d' avuy han correspost los primers premis als números següents: 7,305, 130,000 pessetas; 16,125, 50,000 y 20,999, 20,000 pessetas.

Lo dia 25 termina 'l plasso d' admissió de sollicituts de instalacions pera la Exposició nacional d' industrias, haventse rebut moltas dels industrials bilbains y catalans.

Un telegrama de Washington diu que aquell govern s' ha reservat fer públich alguns dels acorts adoptats en l' últim Consell de Ministres. Se ignora l' alcans y trascendencia dels mateixos.

CAMBIS

Londres á 90 dias fetxa.	34'60 d.
» á la vista.	34'98 p.
Paris. » » »	38'50

Pianos nous y assegurats de tot defecte de construcció per 5 anys. Los nous se venen desde 150 duros y son construïts ab march de metall, bona pulsació y candeleros dobles.

Pianos usats n' hi hán 5 pera vendre, á preus econòmichs.

Aquesta casa s' encarrega de tota classe de afinacions y reparacions.

— DIRIGIRSE A —

JOAN COMAS FAURA
Rambla, 93. — SABADELL

Imprempta y Encuadernacions de Pero Tugás, Carrer de Calderón, 36. — SABADELL